

Brüssel, 29.6.2018
COM(2018) 497 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Põhjalik aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi ELi tagatise kasutamise ja Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi tagatisfondi toimimise kohta

Sisukord

1. Sissejuhatus	2
2. ELi tagatis	3
3. ELi tagatise kasutamine.....	4
3.1. Taristu- ja innovatsioonikomponent.....	5
3.1.1. Taristu- ja innovatsioonikomponendi võlaportfell	6
3.1.2. Taristu- ja innovatsioonikomponendi omakapitali investeeringute portfell.....	6
3.2. VKEde komponent	7
4. EFSI kohase ELi tagatisfondi toimimine	8
4.1. Tagatisfondi rahastamise mehhanism.....	9
4.2. Aastased vood ja vood kokku.....	9
4.3. Portfelli struktuur ja peamised omadused	10
4.4. Tulemused	11
4.5. Sihtmäära asjakohasuse ja tagatisfondi taseme hindamine	11
5. Järeldused	12

1. Sissejuhatus

2014. aastal tegi komisjon teatavaks Euroopa investeerimiskava. See uus algatus loodi 2015. aastal, et toetada investeringuid Euroopas pärast finants- ja majanduskriisi.

Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (edaspidi „EFSI“) koos Euroopa investeerimisnõustamise keskuse ja Euroopa investeerimisprojektide portaaliga loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2015. aasta määrusega (EL) 2015/1017, mis käsitleb Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi, Euroopa investeerimisnõustamise keskust ja Euroopa investeerimisprojektide portaali ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1291/2013 ja (EL) nr 1316/2013 – Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond¹ (edaspidi „EFSI määrus“), ja selle eesmärk on käivitada investeringud ELis erasektori vahendite kaasamise kaudu.

Euroopa Komisjon ja Euroopa Investeerimispank (edaspidi „EIP“) kirjutasid lepingule EFSI haldamise ja ELi tagatise andmise kohta (edaspidi „EFSI leping“) alla 22. juulil 2015. EFSI lepingu esimene muudatus ja korrigeerimine kirjutati alla 21. juulil 2016. EFSI lepingu teine muudatus ja korrigeerimine kirjutati alla 21. novembril 2017.

2017. aasta lõpus muudeti EFSI määrust Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2017. aasta määrusega (EL) 2017/2396, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1316/2013 ja (EL) 2015/1017 Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi kestuse pikendamise ning kõnealuse fondi ja Euroopa investeerimisnõustamise keskuse tehnilise täiustamise osas² (edaspidi „EFSI 2.0 määrus“). EFSI 2.0 määrusega suurendati muu hulgas ELi tagatise suurust ja kohandati rahastamise sihtmäära. EFSI lepingu kolmas muudatus ja korrigeerimine kirjutati alla 9. märtsil 2018, et võtta arvesse EFSI 2.0 määrust.

EFSI määruse artikli 18 lõike 3 punktis b on sätestatud, et komisjon esitab 30. juuniks 2018 ja pärast seda iga kolme aasta järel põhjaliku aruande ELi tagatise kasutamise ja tagatisfondi toimimise kohta.

Täiendav üksikasjalik teave EFSI rakendamise kohta on esitatud komisjoni talituste töödokumendis,³ mis on lisatud komisjoni ettepanekule Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega luuakse InvestEU fond aastateks 2021–2027, ja milles on esitatud välisekspertide sõltumatu hinnang EFSI määruse rakendamise kohta.

---

¹ ELTL 169, 1.7.2015, lk 1–38.

² ELTL 345, 27.12.2017, lk 34.

³ Viide lisatakse hiljem.

Kõik käesolevas aruandes kasutatud andmed on 2017. aasta 31. detsembri seisuga.

2. ELi tagatis

Liit annab EIP-le tagasivõtmatu ja tingimusteta tagatise rahastamis- ja investeerimistoiminguteks EFSI raames. ELi tagatis on EFSI nurgakivi. Tagades EIP-le suurema riskivõtmisvõime, võimaldab ELi tagatis suurendada selliste kõrgema riskiga projektide mahtu, mida toetatakse EIP rahastamis- ja investeerimistoimingutega taristu- ja innovatsioonikomponendi raames, ning seega aitab kõrvaldada turutõrkeid ja lahendada mitteoptimaalseid investeerimisolukordi. Samuti võimaldab ELi tagatis suurendada laenumahtu ja hõlmata Euroopa Investeerimisfondil (edaspidi „EIF“) VKEde komponendi raames suuremat hulka ettevõtjaid ning seega hõlbustab rahastamise kättesaadavust⁴ VKEdele ja väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele.

Osa EFSI toimingutest on kaetud ELi tagatisega, samas kui osa tehakse EIP oma vastutusel. ELi tagatise esialgne maht oli 16 miljardit eurot liidu eelarvest, millele lisandus 5 miljardit eurot eraldisi EIP omavahenditest. Kõnealuseid summasid suurendati EFSI 2.0 määrusega vastavalt 26 miljardi euroni ja 7,5 miljardi euroni.

ELi tagatis katab rahastamis- ja investeerimistoiminguid, mille EIP on allkirjastanud taristu- ja innovatsioonikomponendi raames ning EIF VKEde komponendi raames. Esialgne jaotus kahe komponendi vahel oli kuni 13,5 miljardit eurot taristu- ja innovatsioonikomponendi puhul ning kuni 2,5 miljardit eurot VKEde komponendi puhul. Võttes arvesse eriti suurt huvi VKEde komponendi vastu, otsustas komisjoni ja EIP esindajatest koosnev EFSI juhatus kasutada määrusega ette nähtud paindlikkust,⁵ et tugevdada VKEde komponenti, viies 2016. aasta juulis taristu- ja innovatsioonikomponendist VKEde komponenti üle 500 miljonit eurot. EFSI 2.0 määrusega suurendati VKEde komponendi osa veelgi, seades ülempiiriks 6,5 miljardit eurot, mida juhatus võib suurendada kuni 9 miljardi euroni⁶.

ELi tagatis on EFSI kestuse ajal uuendatav, st ELi tagatise katte võib teha kättesaadavaks uutele toimingutele pärast olemasolevate toimingute amortiseerumist, tingimusel et alates 6. juulist 2018 ei ületa ELi tagatis kunagi 26 miljardit eurot (või enne seda kuupäeva 16 miljardit eurot) ja et liidu üldeelarvest ELi tagatise raames tehtavate netomaksete kogusumma ei ületa alates 6. juulist 2018 26 miljardit eurot (või enne seda kuupäeva 16 miljardit eurot).

Tabel 1 - ELi tagatise jaotus ja muutumise ajas

---

⁴ Määruse artikkel 3.

⁵ Määruse artikli 11 lõiked 1 ja 3.

⁶ Määruse artikli 11 lõige 3, muudetud.

(miljardites eurodes)	EFSI 1.0	EFSI 1.0 muudatus	EFSI 2.0
Taristu- ja innovatsioonikomponent	13,5	13,0	19,5
VKEde komponent	2,5	3,0	6,5
ELi tagatis kokku	16,0	16,0	26,0

EIP riskivõtmisvõime	5,0	5,0	7,5
EFSI kokku	21,0	21,0	33,5

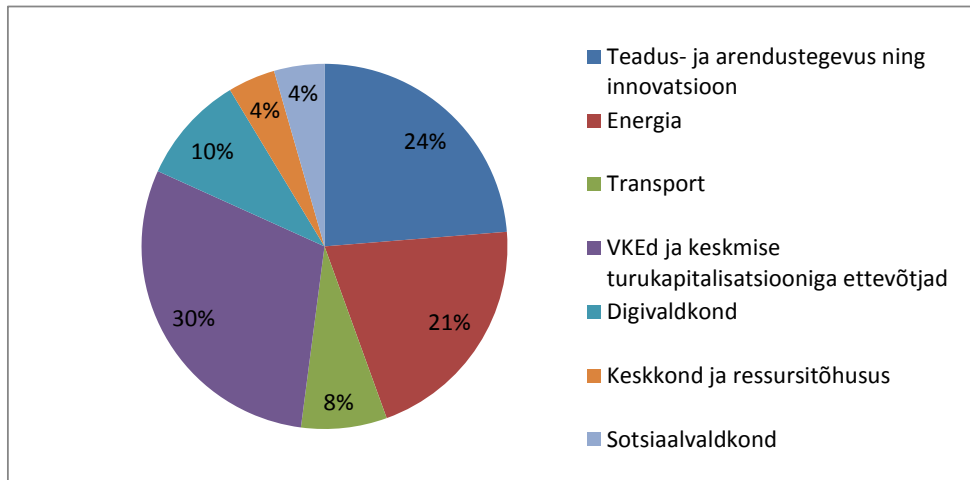
Allikas: komisjoni talitused.

3. ELi tagatise kasutamine

Selles punktis antakse ülevaade ELi tagatise kasutamisest erinevate EFSI toetatavate tegevuste puhul. ELi tagatis katab erinevaid tooteid kahe komponendi (taristu- ja innovatsioonikomponent ning VKEde komponent) raames.

2017. aasta lõpu seisuga oli EIP grupp (EIP ja EIF) allkirjastanud EFSI raames 606 toimingut kogusummas 37,4 miljardit eurot. Need toimingud peaks eeldatavasti kaasama investeringuid 207,3 miljardit eurot 28 ELi liikmesriigis ja hõlmama kõiki EFSI määruses sätestatud eesmärke (vt joonis1).

Joonis 1: Taristu- ja innovatsioonikomponendi ning VKEdede komponendi raames allkirjastatud toimingute puhul kaasatud EFSI investeeringud (sektorite lõikes 31. detsembri 2017. aasta seisuga).

Allikas: EIP

2017. aasta lõpus oli ELi eelarve riskipositsioon seoses võimalike maksetega, mis tulenevad ELi tagatisega tagatud ja lepingutes võetud (väljamakstud või väljamaksmata) kohustustest, 13,5 miljardit eurot, samas kui üldine väljamakstud ELi tagatisega kaetud riskipositsioon oli peaaegu 10,1 miljardit eurot.

Käesoleva aruandega hõlmatud perioodi jooksul ei realiseeritud liidu eelarvest seoses võlgniku poolt kohustuste täitmata jätmisega ühtegi tagatist. ELi tagatist kasutati ainult selliste EIP rahastamiskulude katmiseks, mis maksti välja taristu- ja innovatsioonikomponendi toimingutest saadud tulust.

3.1. Taristu- ja innovatsioonikomponent

Taristu- ja innovatsioonikomponendi puhul põhineb EIP toimingute jaotus võlaportfelli ja omakapitali investeeringute portfelli vahel EIP laenuandmissüsteemil ja EIP tavapärasel riskihindamisel. Taristu- ja innovatsioonikomponendi raames antava ELi tagatise maht on 13 miljardit eurot ja see jaguneb järgmiselt:

- I. kuni 10,5 miljardit eurot võlapõhiste toimingute puhul;
- II. kuni 2,5 miljardit eurot omakapitalipõhiste toimingute puhul.

31. detsembri 2017. aasta seisuga oli EIP taristu- ja innovatsioonikomponendi raames allkirjastanud 278 toimingut kogumahus 27,4 miljardit eurot, mis peaks eeldatavasti kaasama investeeringuid 131,4 miljardit eurot 27 ELi liikmesriigis.

3.1.1. Taristu- ja innovatsioonikomponendi võlaportfell

Taristu- ja innovatsioonikomponendi võlaportfell hõlmab kõiki allkirjastatud ja kehtivaid võlapõhiseid toiminguid. Iga võlapõhise toimingu puhul teeb EIP tavapärase riskihindamise, mis hõlmab makseviivituse tõenäosuse ja sissenõudmismäära arvutamist, mille puhul ei võeta arvesse ELi tagatist (et kajastada tehingu üldist riski⁷). ELi tagatisega toetatud toimingute riskiprofiil on tavaliselt EIP tavatoimingute omast kõrgem ning seetõttu on tegemist eritegevusega⁸. Väiksema riskiga tehinguid võib EFSI portfelli kaasata tingimusel, et selgelt on tõendatud tehingu suur lisaväärtus ning tehingu lisamine portfelli on kooskõlas täiendavuse pakkumise nõudega.

Taristu- ja innovatsioonikomponendi võlaportfelli raames antakse liidu eelarvest 100 % tagatis esimese järjekoha kahju katteks võlaportfelli puhul, mida EIP rakendab EFSI raames. Esimese järjekoha kahju on taristu- ja innovatsioonikomponendi võlaportfelli standardosa puhul eeldatavasti ligikaudu 25 % ning taristu- ja innovatsioonikomponendi võlaportfelli hübriidosa⁹ puhul ligikaudu 33 % EIP rahastatavate toimingute portfelli kogumahust investeerimisperioodi lõpu seisuga, kusjuures jääkriski kannab täielikult EIP.

ELi tagatise võib sisse nõuda, kui EIP võlgnik ei täida oma kohustusi või kui on käimas restruktureerimine, et katta võlapõhiste toimingutega seotud restruktureerimiskahju.

EIP võlatoimingutega teenitakse tulu kooskõlas EIP hindamismetoodikaga. Riskiga seotud tulud jagatakse liidu ja EIP vahel vastavalt võetud riskidele kooskõlas EFSI lepingus sätestatud riski ja tulu jagamise põhimõtetega.

31. detsembri 2017. aasta seisuga oli taristu- ja innovatsioonikomponendi raames allkirjastatud 207 võlapõhist toimingut (millest 14 hübriidtoimingut) kogumahas 24,1 miljardit eurot.

3.1.2. Taristu- ja innovatsioonikomponendi omakapitali investeringute portfell

Taristu- ja innovatsioonikomponendi omakapitali investeringute portfell hõlmab kõiki allkirjastatud ja kehtivaid omakapitalipõhiseid toiminguid. Selle portfelli raames võib ELi tagatist kasutada konkreetsetesse ettevõtetesse või projektidesse tehtavate otseinvesteringute (omakapitalipõhised otseinvesteringud) toetamiseks või fondide või analoogsete portfelleriskide rahastamiseks (omakapitali investeringute portfell).

---

⁷ Määruse II lisa punkt 6.

⁸ Eritegevus on määratletud EIP põhikirja artiklis 16.

⁹ Taristu- ja innovatsioonikomponendi võlaportfelli hübriidosa loodi selleks, et oleks võimalik teha teatavaid eritoiminguid, nt riskijagamistoimingud, mille EIP delegeerib täielikult finantsvahendajatele, varaga tagatud väärtpaberid jne. 31. detsembri 2017. aasta seisuga oli ELi tagatise raames eraldatud sellele portfelliga 1 miljard eurot.

EIP määrab tavapärase hindamise käigus kindlaks, kas toimingut mõjutavad omakapitaliriskid või mitte, sõltumata selle õiguslikust vormist ja liigendusest. Omakapitaliinvesteeringute hinnakujundus toimub vastavalt turule või aktiivse turu puudumise korral turu-uuringute või võrdlusaluste põhjal.

Taristu- ja innovatsioonikomponendi omakapitali investeeringute standardportfelli raames katab ELi tagatis iga toimingu puhul 100 % EIP rahastatud summast, tingimusel et EIP investeerib samadel tingimustel sama suures summas oma vahendeid.

ELi tagatise võib realiseerida, et katta negatiivsed väärtuse korrigeerimised¹⁰ (realiseerimata kahjum), realiseerunud kahjum võõrandamise korral ja EIP rahastamiskulud omakapitaliinvesteeringute selle osa pealt, mis on kaetud ELi tagatisega.

Kõiki tuluna käsitatavaid summasid, mis on saadud taristu- ja innovatsioonikomponendi omakapitali investeeringute standardportfelli raames, kasutatakse ELi tagatise rahastamiseks.

EFSI lepingu 9. märtsi 2018. aasta kolmanda muudatuse ja korrigeerimisega nähakse ette taristu- ja innovatsioonikomponendi omakapitali investeeringute portfelli riiklike tugipankade osa loomine. Portfelliga katab ELi tagatis 95 % esimese järjekoha kahjust, samas kui EIP peab katma ülejäänud 5 % ja kogu jääkriski.

31. detsembri 2017. aasta seisuga oli taristu- ja innovatsioonikomponendi raames allkirjastatud 77 omakapitalipõhist toimingut kogumahas 3,3 miljardit eurot.

3.2. VKEde komponent

EFSI VKEde komponendiga edendatakse laenu või omakapitali kaudu rahastamise kättesaadavust väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEed) ning vähemal määral ka väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele. Seda rakendab EIF.

Laenupõhise rahastamise valdkonnas aitab EFSI raames ELi tagatist pakkuv VKEde komponent edendada VKEdele suunatud ELi rahastamisvahendeid nii, et nende sekkumine on kiirem ja et need saavad toetada suuremat laenumahtu ja suuremat hulka ettevõtteid. Konkreetselt toetatakse COSME programmi laenutagamisvahendit, mis hõlbustab riskantsemate VKEde juurdepääsu rahastamisele, InnovFin VKEde tagatissüsteemi, mis keskendub uuenduslikele teadusmahukatele ettevõtetele, EasI tagatissüsteemi, mis toetab mikrorahastamist ja sotsiaalseid ettevõtteid, ning kultuuri- ja loomesektori tagatist, mis

---

¹⁰ Väärtuse korrigeerimine tähendab omakapitalipõhiste toimingute raamatupidamisliku koguväärtuse muutust.

mis pakub sihtotstarbelist toetust VKEdele kultuuri- ja loomesektorites. Nende toodete puhul toetab EFSI tagatise, mida EIF annab pankadele, tagades, et need annavad laenu sihtgruppide kas suuremas mahus või soodsamatel tingimustel kui ilma ELi tagatiseta.

Omakapitalipõhise rahastamise valdkonnas toetab EFSI raames ELi tagatist pakkuv VKEde komponent vahendit, mida EIF kasutab investeerimiseks aktsiafondidesse, fondifondidesse või kaasinvesteeringuvahenditesse, mis suunavad omakapitalipõhise rahastamise varajases arengujärgus ettevõtetesse (nt idufirmad) ning kasvu- ja laienemisetapis ettevõtetesse (nt kasvufirmad).

EFSI määruse kohaselt VKEde komponendile eraldatud ELi tagatise summa on 3 miljardit eurot (pärast taristu- ja innovatsioonikomponendist ülekandmist, nagu on kirjeldatud punktis 2). EFSI 2.0 määrusega suurendati VKEde komponendile ette nähtud ELi tagatist veel 3,5 miljardi euro võrra, mida saab kasutada ajavahemikul 2018–2020. Lisaks EFSI raames ELi tagatisega kaetud vahenditele saab VKEde komponent EIP-lt otsest toetus 2,5 miljardit eurot, mille eesmärk on laiendada EIP riskikapitalivahendite kasutamise mandaati EIF-le, et toetada VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate omakapitalipõhist rahastamist. Seda EIP otsest toetust EFSI-le suurendati veel 1,5 miljardit euro võrra EFSI 2.0 raames.

2017. aasta lõpu seisuga oli EIF VKEde komponendi raames allkirjastanud toiminguid 305 finantsvahendajaga. EIFi-poolse rahastamise kogumaht nende toimingute puhul oli peaaegu 10 miljardit eurot. Need toimingud peaks eeldatavasti kaasama investeringuid 76 miljardit eurot 28 ELi liikmesriigis. 2017. aasta lõpuks olid kokku 135 785 ettevõtet juba saanud EFSI toetatud rahastamist VKEde komponendi raames ja see oli aidanud luua või toetada 1,5 miljonit töökohta.

4. EFSI kohase ELi tagatisfondi toimimine

EFSI kohane ELi tagatisfond (edaspidi „tagatisfond“) loodi EFSI määruse artikli 12 kohaselt ja seda rahastatakse peamiselt liidu üldeelarvest tehtavatest maksetest ja ELi tagatisega kaetud toimingutest saadavatest tuludest. Tagatisfond on likviidsuspuhver, millest tehakse EIP-le väljamakseid ELi tagatise realiseerimise korral. Tagatisfondi vahendid peavad vastama teatavale protsendile¹¹ (sihtmäär) ELi tagatisega võetavate kohustuste kogusummast (praegu 35 %). Likviidsuspuhvri eesmärk on tagada asjakohane kindlusvaru, mis peaks tagama, et liidu eelarve ei satuks ootamatult surve alla seoses tagatiste realiseerimisega, mis võib kaasa tuua kulukärped või eelarvemuudatused. Seega suurendab see eelarveraamistiku prognoositavust.

---

¹¹ EFSI määruse artikli 12 lõikega 5 oli sihtmääraks algselt kehtestatud 50 % ELi tagatisega võetavate kohustuste kogusummast. Alates EFSI 2.0 määruse jõustumisest on selleks sihtmääraks kehtestatud 35 % ELi tagatisega võetavate kohustuste kogusummast.

Kui realiseeritud tagatise summa ületab EFSI kontol EIP käsutuses olevate vahendite summa, makstakse see vastavalt EFSI lepingule välja tagatisfondist. EIP hallatav EFSI konto loodi eesmärgiga koguda sellele liidu tulud, mis saadakse ELi tagatisega tagatud toimingutest ja sissenõutud summadest, ning maksta kasutada olevate vahendite ulatuses välja realiseeritud ELi tagatis ning katta EIP sissenõutavad halduskulud ja sissenõudmiskulud.

4.1. Tagatisfondi rahastamise mehhanism

Tagatisfondi rahastatakse järgmiste vahenditega:

- liidu üldeelarvest tehtavad sissemaksed. Tagatisfondi rahastamiseks eraldatud summa on 8 425 miljonit eurot;
- tulud ja muudest maksed, mida liit on saanud vastavalt EFSI lepingule (st EFSI toetust saavate projektide puhul). Kõnealused sihtotstarbelised tagatisfondi tulud on 675 miljonit eurot;
- tulu (intressid) tagatisfondi vahenditest, mis on investeeritud rahaturgudel;
- summad, mis on tagasi nõutud projektidest, mille puhul ELi tagatis realiseeriti (st kohustused täitmata jätnud võlgnikud).

Tagatisfondi rahastatakse järk-järgult, võttes arvesse ELi tagatisest tulenevat riskipositsiooni suurenemist, ja seda haldab komisjon otse. Tagatisfondi vahendeid investeeritakse kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega, järgides asjakohaseid usaldatavusnõudeid.

4.2. Aastased vood ja vood kokku

Tagatisfondi rahastamise eelarvepunkti maksegraafik on esitatud tabelis 1. Fondile tehti 2016. aastaks kättesaadavaks 1 018 miljonit eurot. Suurem osa sellest saadi liidu eelarve maksekohustuste assigneeringutest (1 012 miljonit eurot) ning 6,33 miljoni euro suurune summa saadi tulenevalt ELi tagatisega tagatud toimingutest (sihtotstarbelise tuluna) tagasi EFSI kontolt. Tagatisfondile tehti 2017. aastaks kättesaadavaks 2 490 miljonit eurot. Sellest 39,2 miljonit eurot saadi tulenevalt ELi tagatisega tagatud toimingutest (sihtotstarbelise tuluna) tagasi EFSI kontolt.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Kokku
Kohustused	1 350	2 104	2 641	2 010	167	153			8 425
Maksed		1 012	2 450	1 800	1 150	1 088	525	400	8 425

Märkus: 2018. aasta ja järgnevat aastate makseprofiil on esialgne.
2016. ja 2017. aasta maksesummad ei sisalda sihtotstarbelisi tulusid

31. detsembri 2017. aasta seisuga oli välja makstud ja võlakirjadesse investeeritud kokku 3 508 miljonit eurot.

31. detsembri 2017. aasta seisuga oli ELi tulu EIP hallatavatest ning taristu- ja innovatsioonikomponendi alla kuuluvatest EFSI toimingutest 78,5 miljonit eurot,¹² millest 61,0 miljonit eurot saadi 2017. aastal.

31. detsembri 2017. aasta seisuga oli EIP rahastamiskulude katteks makstud 0,4 miljonit eurot. Lisaks maksti 1,0 miljonit eurot haldustasude ja muude kulude katteks EFSI toimingute eest, mida haldab EIFi VKEde komponendi raames, kooskõlas EFSI määru ja EFSI lepinguga. Need summad maksti välja EFSI kontolt.

4.3. Portfelli struktuur ja peamised omadused

Tagatisfondi investeerimisportfelli investeeritakse kooskõlas varahalduse põhimõtetega, mis on sätestatud komisjoni 21. jaanuari 2016. aasta otsuses C(2016)165, millega kiideti heaks Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi varahalduse suunised.

Suuniste kohaselt tuleb tagada investeerimisportfelli vara piisav likviidsus, et võimaldada vajaduse korral tagatise realiseerimine, ning hoida samal ajal tulu ja riskitase optimaalsena, et oleks tagatud kõrgel tasemel turvalisus ja stabiilsus.

Võeti vastu investeerimis- ja riskijuhtimisstrateegiad, mis kajastavad investeerimiseesmärke ja turutingimuste väljavaateid. Investeerimisstrateegia eesmärk on varasid mitmekesistada, kasutades erinevaid fikseeritud tulumääraga vara liike.

2017. aasta detsembri lõpu seisuga kuulusid investeerimisportfelli peamiselt riikide emiteeritud väärtpaberid (42,5 % turuväärtusest), riiklike allüksuste, riigiüleste asutuste ja ametiasutuste (sub-sovereigns, supranationals and agencies – SSA) emiteeritud väärtpaberid (21,5 % turuväärtusest) ning pandikirjad (25,5 % turuväärtusest). Ülejäänud jagunes peamiselt äriühingute ja finantsasutuste emiteeritud tagatiseta võlakirjade vahel. Ligikaudu 18 % portfelist oli paigutatud USA dollarites nomineeritud likviidsetesse ja kõrge reitinguga (AA/AAA) investeeringutesse. Nende investeeringute valuutarisk on maandatud.

Portfelli kestus¹³ 2017. aasta lõpu seisuga oli 3,47 aastat. Keskmise reitingu on A-.

---

¹² Vt komisjoni 2016. ja 2017. aasta aruanded Euroopa Parlamendile, nõukogule ja Euroopa Kontrollikojale Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi tagatisfondi valitsemise kohta.

¹³ Kestuse andmed osutavad „teisendatud kestusele“, millega mõõdetakse võlakirja hinnatundlikkust intressimäära muutuste suhtes. See näitaja põhineb põhimõttel, et väärtpaberi hind ja intressimäär on pöördvõrdeliselt seotud.

Suurem osa portfelligist on investeeritud likviidsetesse väärtpaberitesse ja piisava osa (16 % portfelli koguväärtusest) lunastustähtpäev on 12 kuu jooksul.

Portfelli struktuur (kestus, krediidirisk ja likviidsus) on kujundatud vastavalt prognoositud rahavoogudele, mis tulenevad ELi tagatisega kaetud EFSI toimingutest (nt prognoositud realiseerimine ja tulu).

4.4. Tulemused

Tulemuse arvutamisel võetakse aluseks ajaliselt kaalutud näitajad, et vältida portfelli suurusest (mis kahe aasta jooksul märkimisväärselt kasvas) tulenevat mõju.

Alates loomisest 2016. aasta aprillis kuni käesoleva aruande aluseks oleva kuupäevani 2017. aasta detsembri lõpus oli tagatisfondi absoluuttulemus 0,2 %. Nullilähedane tootlus saavutati olukorras, kus Euroopas olid intressimäärad negatiivsed (eelkõige just selliste nõuete puhul, mida käsitatakse turul riskivabana ja likviidsena¹⁴) ja USAs intressimäärad tõusid¹⁵.

4.5. Sihtmäära asjakohasuse ja tagatisfondi taseme hindamine

Tagatisfondi sihtmääraks oli algselt kehtestatud 50 % ELi tagatisega võetavate kohustuste kogusummast. Sihtmäär määrati kindlaks enne EFSI käivitamist.

2016. aastal komisjoni tehtud EFSI käsitlevas sisehindamises¹⁶ tõdeti, et tagatisfondi rahastamist võiks kohandada. ELi tagatisega kaetud toodete riskihindamine näitas, et ELi eelarve on üldiselt võimalike ELi tagatise realiseerimiste eest piisavalt kaitstud, kui tagatisfondi kohandatud rahastamise sihtmäär on 35 %, võttes arvesse EFSI toimingutega seotud sissenõudeid, tulusid ja tagasimakseid.

Nõukogu ja Euroopa Parlament kiitsid komisjoni ettepaneku heaks ja sihtmääraks kehtestati alates EFSI 2.0 määruse jõustumisest 35 % kõigist ELi tagatisega võetud kohustustest. Sihtmäära asjakohasust kinnitati EFSI portfelli alusel 2017. aasta lõpu seisuga.

---

¹⁴ Näiteks Saksamaa 5aastaste riigivõlakirjade keskmine tootlus oli 2017. aastal 34 baaspunkti.

¹⁵ Näiteks USA 2aastaste riigivõlakirjade tootlus suurenes 2017. aastal 69 baaspunkti võrra. Kuigi tõusvad intressimäärad pakuvad paremaid võimalusi hilisemaks reinvesteeringuks, kaasneb nendega algul negatiivne ümberhindlusmõju.

¹⁶ SWD(2016) 297

5. Järeldused

Tuginedes EFSI määruse kohaldamise sõltumatule hindamisele, mis on aluseks ettepanekule Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega luuakse InvestEU programm,¹⁷ jõuti järeldusele, et ELi tagatis on üldiselt asjakohane ja tulemuslik.

Aastatel 2014–2017 suurenes EIP eritegevuse maht peaaegu viis korda, kusjuures EFSI toimingud ELi tagatise raames moodustasid EIP eritegevusest 2016. ja 2017. aastal 95 %, näidates sellega ELi lisaväärtust. EIP-le ja EIFile täiendava riskivõtmisvõime tekitamine tõi kaasa EIP grupi-poolse täiendava ja riskantsema rahastamise.

Samuti leidis hindamise käigus kinnitust, et ELi tagatise ja EIP panuse tase oli ajavahemikul 2015–2018 sobiv, kuna see võimaldas EIP grupil kaasata investeringuid vastavalt ootustele. Tagatisfondi sihtmäära korrigeerimine EFSI 2.0 määruse kohaselt aitas tõhusamalt kasutada ELi eelarvet. Kuna suur osa täiendavatest vahenditest, mida on vaja tagatisfondi kehtivuse pikendamise rahastamiseks, saadakse EFSI tuludest ja muudest rahastamisvahenditest tulenevatest rahavoogudest, oli mõju ELi eelarve muudele osadele piiratud, mis suurendas ELi eelarvetoetuse tõhusust.

Hindamisel jõuti järeldusele, et üldiselt näib EFSI sihtmäära modelleerimise lähenemisviis olevat asjakohane ja kooskõlas majandusharu tavadega.

---

¹⁷. COM(2018) 439